

Kategori: Pasientbehandling	Gyldig fra/til: 30.01.2026/30.01.2029
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Barne- og ungdomsklinikken/Nyføddintensiv	Versjon: 5.01
Godkjenner: Anne-Siri Fonneland	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Hege Grundt	Dok.id: D60264

Innhold

1	Hensikt	1
2	Målgruppe og avgrensning	1
3	Definisjoner	1
4	Ansvar	1
5	Gjennomføring	1
5.1	Hvem skal testes og når	1
5.2	Bakterier det testes for	2
5.3	Fremgangsmåte bestilling	2
5.4	Fremgangsmåte prøvetagning	3
5.5	Ved positive funn	4
6	Referanser	4
7	Forankring	4
8	Endring siden forrige versjon	4

1 Hensikt

Sikre korrekt utført overvåknings-screening av antibiotika resistente bakterier av inneliggende pasienter på Nyføddintensiv, BUK

2 Målgruppe og avgrensning

Inneliggende pasienter på Nyføddintensiv BUK på fastsatt prøvetagningstidspunkt

3 Definisjoner

- **Antibiotikaresistente bakterier:** Antibiotikaresistens innebærer at bakterier kan leve videre og formere seg selv om de utsettes for antibiotika. Bakterier som er resistente mot to eller flere antibiotika, kalles multiresistente. Resistente bakterier er normalt ikke mer sykdomsfremkallende enn vanlige følsomme bakterier, men når de gir sykdom, er disse infeksjonene vanskeligere å behandle enn andre infeksjoner. Pasienten kan få et mer langvarig sykdomsforløp med større fare for komplikasjoner og høyere dødelighet. I tillegg vil de antibiotikatype som man må bruke ved slike infeksjoner medføre økt risiko for at enda mer resistente bakterier dukker opp. I verste fall risikerer pasienten å få en infeksjon som skyldes en bakterie som er motstandsdyktig mot alle tilgjengelige antibiotika. <https://www.fhi.no/antibiotikaresistens>

4 Ansvar

- Avdelingsleder har ansvar for at personalet er kjent med prosedyren, og skal se til at ukentlig screening av inneliggende pasienter foretas og nødvendige smitteverntiltak iverksettes ved positive funn.
- Smittevernavdelingen har overordnet ansvar for rutiner og oppfølging av screening.

5 Gjennomføring

5.1 Hvem skal testes og når

- Regelmessig screening skal tas én gang i uken
- På Nyføddintensiv BUK utfører pleiepersonalet på nattevakt prøvetagningen **natt til TIRSDAG**
- Da tas prøve av *samtlig inneliggende pasienter*
- Samtlige prøver legges i grå boks på gult vaktrom - det er bestilt fast portør-opdrag hver tirsdag kl. 9.30 for å hente dem og levere til laboratoriet.

5.2 Bakterier det testes for

- **MRSA:** Meticillinresistente gule stafylokokker
<https://www.fhi.no/MRSA>
- **ESBL:** Extended spectrum betalactamase/Betalaktamaser med utvidet spektrum
<https://www.fhi.no/ESBL>
- **VRE:** Vankomycin-resistente enterokokker
<https://www.fhi.no/VRE>

5.3 Fremgangsmåte bestilling

- Nattevakt bestiller analysepakke i DIPS på den enkelte pasient.
- Seksjonsoverlege skal stå som rekvirent, han vil da motta beskjed om alle positive funn. Smittevernpersonell vil automatisk få kopi av eventuelle positive svar

- I DIPS, aktiver aktuell pasient, velg fanen **Bestilling**
- Skriv inn rekvirent (seksjonsoverlege)
- Under fanen **Mikrobiologi** velg **Screening for resistente mikrober**
- Velg deretter analysepakken **Barn intensivavdeling**
- Fullstendig prøvepakke vil da fremkomme under fanen labtjenester.

The screenshot shows the DIPS Classic interface. At the top, there are tabs for 'Sengepost SO', 'Labsvar', 'Dokumentliste', 'Behandlingsplan', 'Bestilling', 'Opphold', and 'DIPS Classic'. The main area shows a patient selection dropdown with 'Guthe, Hans Jergen Timm, Helve Bergen HF' selected. Below this, there is a list of tests under 'Labtjenester: 7'. The 'Screening for resistente mikrober' test is highlighted with a red box. The 'Planlegging av prøvetaking' table at the bottom shows the following data:

Materiale	Labsted	Prøvetakingstype	Hastegrad	Ønsket tidspunkt	Merknad til lab
Perineum		Annet prøvemateriale, tas av postperson...	Rutine	16. mai 2025 kl 08:20	
Nesesekret		Annet prøvemateriale, tas av postperson...	Rutine	16. mai 2025 kl 08:20	
Sekret		Annet prøvemateriale, tas av postperson...	Rutine	16. mai 2025 kl 08:20	
Rektalpersel		Annet prøvemateriale, tas av postperson...	Rutine	16. mai 2025 kl 08:20	

Bilde 1

- Før prøvene tas av barnet, må prøveglassene merkes med korrekt etikett
- Etikett skrives ut fra etiketteskriver på post (se bilde 2)
- I bestillingbildet i DIPS, velg **prøvetagning**, eget bilde åpnes med oversikt over etikettene. Det skal være **4 etiketter totalt. Trykk skriv ut.**

Prøvetaking

Prøvetakingstype
Annet prøvemateriale, tas av postpersonalet.

Klar til prøvetaking (4)

☒	e-swab BAKT PNU - Perineum Baktus, Perineum. Dyrkning MRSA	Smitte: vet ikke	Antall etiketter 1 - + 0	Skrivet ut Faktisk prøvetidspunkt 16. mai 2025 kl 08:33
☒	e-swab BAKT NE - Nesesekret Baktus, Nesesekret. Dyrkning MRSA	Smitte: vet ikke	Antall etiketter 1 - + 0	Skrivet ut Faktisk prøvetidspunkt 16. mai 2025 kl 08:33
☒	e-swab BAKT RP BKB - Rektalpersel Baktus, Rektalpersel. Gramnegative staver (ESBL-produserende) dyrkning VRE-screening	Smitte: vet ikke	Antall etiketter 1 - + 0	Skrivet ut Faktisk prøvetidspunkt 16. mai 2025 kl 08:33
☒	e-swab BAKT SK NAV - Sekret Navle Baktus, Sekret. Dyrkning MRSA Gramnegative staver (ESBL-produserende) dyrkning VRE-screening	Smitte: vet ikke	Antall etiketter 1 - + 0	Skrivet ut Faktisk prøvetidspunkt 16. mai 2025 kl 08:33

Klar til sending eller slutføring (0)

Sendt / ferdig (0)

Tomme etiketter **Skriv ut og send** Sett prøvetidspunkt Sett smitte: ja Lukk

Bilde 2

Før oppstart av prøvetagning, merk hvert prøverør med korrekt etikette

5.4 Fremgangsmåte prøvetagning

Det skal tas 4 penselprøver av hver pasient, fortrinnsvis til siste stell på nattevakten

- Alle prøver tas med baktuspinne [penselprøve \(eSwab\)](#)
- På Nyfødd er baktuspinnene plassert i hylle på skyllerom
- På Nyfødd bruker vi eSwab med liten prøvepensel og oransje kork (Bilde 3).

Bilde 3

Alternativt kan vanlig eSwab i stor størrelse brukes, disse har hvit kork og større pensel (Bilde 4)

Bilde 4

Prøvested	Prøve	Utførelse
Rektum	ESBL og VRE	Penselprøve tas fra avføring, rektum eller anus – slik at det er synlig farget med avføring på penselen.
Perineum	MRSA	Roter penselen mot hudområdet foran endetarmsåpningen et par ganger
Nese	MRSA	Prøve tas fra innsiden av begge nesebor (vestibulum nasi), samme pensel brukes i begge nesebor Penselen stikkes inn i neseåpningen og roteres to ganger rundt hele omkretsen av neseboret, deretter to ganger i motsatt retning. Pass på at penselen kommer i kontakt med alle deler av neseboret, også øvre del
Navlestump eller navle	MRSA, VSBL, VRA	Roter penselen et par ganger mot navlestump eller i navlen dersom navlestump er falt av. Skal kun tas de to første leveukene .

MERK: Viktig at prøvested samstemmer med angitt prøvested på etiketten

Prøvene samles inn og legges for hele posten samlet i grå kasse på GULT personalrom. Det er bestilt fast portøroppdrag hver tirsdag klokken 09.30 for å hente og levere prøvene til laboratoriet.

5.5 Ved positive funn

- Seksjonsoverlege får beskjed ved alle positive funn
- Smittevernpersonell ved seksjon for pasientsikkerhet følger opp med tanke på isolasjonstiltak og smittesporing der dette er aktuelt.
- Eventuelle funn av antibiotika-resistente bakterier håndteres etter sykehuset sine gjeldende retningslinjer for pasienter med
 - [MRSA](#) (dråpesmitte)
 - [VRE](#) (kontaktsmitte)
 - [ESBL](#) (kontaktsmitte)

For mer informasjon om analyser, se www.analyseoversikten.no

6 Referanser

7 Forankring

8 Endring siden forrige versjon

Mai 2025: Lagt over i nytt EK format. Lagt inn bilde av eSwab med mindre pensel til bruk på Nyføddintensiv. Lagt inn link til utfyllende beskrivelser av de ulike bakteriene og til isolasjonstiltak
Lagt inn prøvetagningstidspunkt. Lagt inn hvordan bestille i DIPS, og hvordan ta de enkelte prøvene.